Fontosabb gazdasági események

Kolozsváron a Wizz Air légitársaság operációs bázist avatott fel. Nemzetközi szinten a társaságnak ez a nyolcadik bázisa. A City Operában megtartott sajtótájékoztatón Luke Farajalah, a Wizz Air operációs főtisztje elmondta, hogy a bázisnak egy új Airbus A320 repülőgépe és helyi személyzete van. A gép Kolozsvárról indul belföldi és külföldi járatokkal. A repülőgép 180 férőhelyes, és remélik, hogy 80–85 százalékát az utasok el fogják foglalni. Az idei évre az a célkitűzésük, hogy 300 000 utast szállítsanak Kolozsvárról, illetve Kolozsvár felé. Luke Farajalah azt is elmondta, hogy az új kolozsvári légibázison kívül a társaságnak az országban Bukarestben van még egy bázisa. A kolozsvári bázisnak harminc alkalmazottja lesz. A Wizz Air elindította legújabb járatait Kolozsvárról Valenciába és Milánóba, melyek heti három alkalommal indulnak. A társaságnak ezen kívül Dortmundba, Barcelonába, Rómába és Bukarestbe van járata. A Wizz Airnek Magyarországon, Lengyelországban, Bulgáriában vannak operációs bázisai, a közeljövőben pedig Ukrajnában is nyit egyet.

***

Akit érdekel, azok megtekinthetik a Fejlesztési, Lakásügyi és Területrendezési Minisztérium, valamint a Regionális Fejlesztési Ügynökségek honlapjain közzétett finanszírozási források katalógusát. A szóban forgó katalógusban több mint 80 finanszírozási program szerepel, amelyekre a kereskedelmi társaságok, a közhatóságok, a nem kormányzati szervezetek és az egyetemek pályázhatnak. Vannak olyan programok, amelyeket közösen finanszíroz az Unió és a román kormány, meg olyanok, amelyeket kizárólag uniós forrásokból finanszíroznak. A finanszírozási programokon túl a katalógusban megtalálható az adott program célja, a feltételeknek eleget tevő pályázók, illetve a feltételeknek eleget tevő tevékenységek, a megpályázható források minimális és maximális értéke, a pályázó esetleges önrésze, valamint a benyújtási határidők. Egy-egy megadott program célkitűzéseinek az átolvasásából az is kitűnik, hogy igen tág lehetőségek állnak a potenciális pályázók rendelkezésére, illetve jelentős pénzösszegek hívhatók le különböző fejlesztési projektek gyakorlatba ültetésével – legyen szó akár kis- és középvállalkozásról, helyi közigazgatási egységről vagy akár civilszervezetekről. Azt sem kell figyelmen kívül hagyni, hogy a pályázó önrésze általában alacsony mértékű, az esetek többségében nem tesz ki többet, mint az adott projekt összértékének két százaléka. Ami pedig a pályázatok benyújtásának határidejét illeti: a meghirdetett finanszírozási programok nagy többségének esetében átnyúlik az elkövetkező évekre is, de vannak olyanok, amelyek határideje ez év szeptemberében jár le. A megpályázható összegek értéke is igen jelentős értékhatárok között mozog, 185 000 lej-

től 85 millió lejig. A regionális műveleti program (POR) keretében az uniós, illetve a román kormány által finanszírozott fejlesztési programokról van szó 2007-től 2013-ig. Az érdeklődők részleteket különböző honlapokon találhatnak: www.fonduri-ue.ro, www.inforegio.ro, www.mdlpl.ro, www.mmediu.ro, www.fseromania.ro, amposcce.minind.ro, www.mt.ro, www. mapam.ro, www.apdrp.ro, www.cultura2007.ro.

Az Európai Unió kialakulásának történetét végigtekintve rájöhetünk arra, hogy a pályázati rendszer tudatos felhasználása az adott ország vállalkozóinak mit is jelentett, mind az infrastruktúra, mind a korszerűsítés szempontjából. A beérkező pénzek révén nem egy ország esetében sikerült jelentős mértékben felgyorsítani a gazdasági-társadalmi felzárkózást, javítani az életminőséget, serkenteni a vállalkozói kedvet.

***

Az elmúlt négy évben alig csökkent a nyomtatott sajtót olvasók száma, miközben az internetet használók száma közel háromszorosára nőtt Magyarországon – derül ki a Szonda Ipsos legújabb felméréséből, amelyet a második Sajtófesztivál csütörtöki beharangozóján ismertettek. Magyarországon jelenleg csaknem 8 millióan olvasnak újságot, miközben 1 millió 600 ezren interneteznek naponta, jelentette a Független Hírügynökség.

Magyarországon 2004 második félévétől az elmúlt év második félévéig alig néhány tízezerrel csökkent az újságolvasók száma, ami jelenleg 8 millió olvasó körül mozog. Erről a Szonda Ipsos médiakutatási igazgatója számolt be. Gábos Zsuzsa elmondta, ugyanezen időszak alatt a naponta internetezők száma 600 ezerről 1 millió 600 ezer fölé emelkedett, közülük azonban csaknem másfél millióan újságot is olvasnak. A kutató szerint ez azt mutatja, hogy a digitális fejlődés nem okozza a nyomtatott sajtó halálát.

A Szonda Ipsos 144 lapot vizsgált, ezen belül a napilapok közül a *Blikk*et olvassák a legtöbben, több mint 1 millió 100 ezren, a *Metro* újságot csaknem 700 ezren, míg a *Népszabadság*ot több mint 400 ezren. A hetilapok közül a *Story* olvasótábora a legnagyobb, ebből a lapból tavaly több mint 1 millió 300 ezer példányt adtak el hetente. A dobogóra került még a *Nők Lapja* és a *Kiskegyed*, 1 millió fölötti eladott példányszámmal. A havilapok közül a *Patika Magazin*ból vásárolták a legtöbbet, több mint félmilliót. A megyei napilapok olvasótábora viszonylag stabil, a legolvasottabb a *Kisalföld*, több mint negyedmillió eladott példánnyal. A Szonda Ipsos felmérése szerint az elmúlt 5 évben 10 százalékkal nőtt világszerte az eladott újságok száma. Jelenleg 400 millióan olvasnak világszerte napilapokat. A sajtótájékoztatón beszámoltak a második Sajtófesztivál előkészületeiről, amelyet a fővárosi Vörösmarty téren tartanak. Ezen csaknem 40 lapkiadó képviselteti magát, melyek lefedik a hazai piac túlnyomó többségét. A nyomtatott sajtó hirdetési bevételei tavaly elérték a 70 milliárd forintot, míg a lapok eladásából 80 milliárd forint bevételük volt a kiadóknak.

***

Románia növelné az új EU-tagországok mezőgazdasági támogatásait. A román és a régió többi országának mezőgazdasági miniszterei szerint az új EU-s tagországokban a gazdálkodóknak hektáronként adandó közvetlen támogatás értéke mihamarabb el kellene érje a régi tagországok szintjét is. A miniszterek nem hivatalos találkozója a Duna-deltában zajlott május 9–11. között. „Ami a vidékfejlesztésre szánt mezőgazdasági szubvenciót illeti, a résztvevők többsége egyetértett azzal, hogy az új tagországok esetében ezt csak azután lehet kiutalni, miután a támogatási értékeket egy szintre emelik a régi tagországokban juttatandó értékekkel. Emiatt a résztvevők azt hangsúlyozták, szükség van a kiegyenlítési folyamat felgyorsítására" – áll a mezőgazdasági tárca közleményében.

A 2004-ben és 2007-ben csatlakozott országok esetében fokozatosan emelik a szubvenciók szintjét, hogy elérje a több EU-tagország által 2004-ben kapott szubvenció értékét, az átlag 202 eurót hektáronként.

Románia esetében 2016-ra van beütemezve a felzárkózás.

Csehország, Bulgária, Szlovákia, Magyarország, Lengyelország, Románia és Szlovénia (megfigyelői minőségben) mezőgazdasági miniszterei május 9–11. között találkozót tartottak a Duna-deltában, hogy az EU agrárpolitikájának jövőjéről beszéljenek, amely felmérés alatt áll.

A résztvevők azt állították, szükséges létrehozni egy rendszert, amely felmérné és kezelné a természeti csapások okozta károkat, illetve a kereskedelmi kockázatokból származó károkat is.

„Figyelembe véve a tavalyi gabonapiac helyzetét, az lenne az egyik megoldás, hogy gabonatartalékokat létesítsenek uniós szinten" – áll a közleményben.

Minden részt vevő ország egyetértett azzal, hogy meg kell tartani a beavatkozási rendszert, legalább a gabonák esetében.

Szóba került még a kisgazdálkodókról, illetve ezeknek azon képességéről, hogy a helyi piacokat ellássák. A miniszterek egyetértettek abban, hogy támogatni kell őket.

Az Európai Bizottság május folyamán bemutat egy törvénytervezetet az agrárpolitika terén végzendő módosításokról.

***

Emelkedőben az IT-ipar. A számítástechnikai ipar 2008 végére kiteszi a nemzeti össztermék (GDP) 10 százalékát, mondta Borbély Károly távközlési és informatikai miniszter, rámutatva, hogy 2007-ben ez az iparág a GDP 7 százalékát, 2006-ban pedig a 4 százalékát tette ki.

– A számok azt mutatják, hogy az IT&C iparág dinamikus, és növekvő tendenciát mutat az elkövetkező évekre is – mondta Borbély Károly az IT&C CERF 2008 kiállítás megnyitóján. Varujan Pambuccian, a képviselőház IT&C bizottságának elnöke kijelentette, az iparág kevesebb mint 100 000 alkalmazottal érte el a GDP 10 százalékát.

– A mezőgazdaság a legjobb években sem haladta meg a nemzeti össztermék 13 százalékát, pedig Románia lakosságának közel 40 százaléka tevékenykedik ebben az ágazatban. Ez a tény el kellene gondolkoztasson minket – mondta a képviselő. Pambuccian hozzátette, ideje lenne, hogy a román számítástechnikai programozók rá-álljanak a kutatásra, fejlesztésre, amely jobban jövedelmez.

***

Románia a második helyen áll az Európai Unióban, ami az építkezések piaca fejlődésének ritmusát illeti az év első negyedében. Az Eurostat statisztikai intézet adatai szerint 32,2 százalékos növekedés mutatható ki a tavalyi első negyedévhez viszonyítva. Márciusban Románia az első helyen állt a listán, a fejlődés ritmusa 32,5%-kal volt nagyobb, mint tavaly márciusban. Szlovénia érte el a legnagyobb fejődési arányt az első negyedévben: 32,8 százalékosat. Szintén nagyarányú fejlődést ért el Lengyelország (14,5%), Litvánia (12,6%) – és Szlovákia (12,5%). Spanyolországban ezzel szemben 8 százalékkal esett a piac fejlődési ritmusa. 2007 utolsó három hónapjához képest Romániában 4,2 százalékkal nőtt a termelés az első három hónapban. Az Eurostatnak 14 tagországról nem álltak rendelkezésére adatok. Az Európai Unió szintjén az építőipar 2,8%-os fejlődést mutatott a tavalyihoz képest.

***

Előreláthatóan 2014 lesz az euró bevezetésének éve Romániában, de ez a dátum nem jelent végső határidőt – fogalmazott utóbbi dévai sajtótájékoztatója alkalmával Winkler Gyula EP-képviselő. Véleménye szerint az Európai Központi Bank (ECB) és az Európai Gazdasági és Monetáris Unió (EMU) tízéves tevékenysége sikertörténetnek nevezhető. Amennyiben e két intézmény továbbra is elzárkózik a politikai befolyásolástól és kizárólag gazdasági döntésekre alapoz, akkor ez a pozitív tendencia folytatódni fog, és hat éven belül Románia is közvetlenül megérezheti hatását – véli Winkler. Ám az euró hazai bevezetéséhez jó néhány kritériumot kell teljesíteni. Többek közt az infláció mértékének kordában tartását és folyamatos csökkentését, míg 3% alá esik, sőt folyamatosan tartania is kell e szintet legalább két évig. Erre a folyamatra reális veszélyt jelenthetnek a kampányidőszakok, beleértve a mostanit is, amikor a közalkalmazottak bérét felelőtlenül, nagyobb mértékben növelik, mint amennyi a reális gazdasági növekedés az országban – mondta a képviselő. A múlt hónapban 8 százalék fölé ugrott infláció, azonban Winkler szerint ez a kőolajár világpiaci növekedésének, illetve a szintén világszintű élelmiszerkrízisnek a számlájára is írható. Az euróövezethez való csatlakozás másik alapvető kritériuma, hogy a költségvetési hiány ne lépje túl a 2%-ot. Tavaly 2,7% körül mozgott, így e követelmény teljesíthetőnek tűnik, akárcsak az ECB által megkövetelt közadóssági szint, amely

nem haladhatja meg a GDP 60%-át. Jelenleg Románia közadóssága 23–25% körüli, tehát e téren sem volna különösebb gond – állítja Winkler, aki inkább a gazdasági szerkezetváltás lassúságát nehezményezi. Bár a legtöbb mutató arra utal, hogy ha lassan is, de mégiscsak történik előrelépés a gazdaság megreformálása terén, egyre inkább érezhető a türelmetlenség a lakosság részéről.

***

Dacian Cioloş román mezőgazdasági miniszter nem hivatalos találkozót szervezett május 9–11-én a Duna-deltában a cseh, szlovák, bolgár, szlovén, magyar és lengyel mezőgazdasági miniszterekkel. A találkozón szó esett a közös agrárpolitikai reformról, az élelmiszer-kereskedelem liberalizálásáról. A találkozó célja az volt, hogy Románia minél összehangoltabban együttműködjék a többi tagországgal, figyelembe véve, hogy az Unió agrárpolitikája felülvizsgálati fázisban van, amelynek nyomán módosítják a jelenlegi szabályokat.

Összeállította: Csomafáy Ferenc